Monika Cieślak, Aldona Salamon

KADRY
od A do Z
w 2011

Stan prawny: 1 czerwca 2011 r.

Spis treści

Wykaz skrótów....5
Wstęp....7
1. Nowości w zakresie kadr i płac....9
1.1 Nowe zasady dotyczące szkoleń pracowników....9
1.2 Zmiany wprowadzone w 2011 r. 10
1.3 Obowiązki na przełomie roku 2010 i 2011....21
2. Źródła prawa pracy....23
3. Zasady prawa pracy....25
4. Rekrutacja....31
4.1 Treść ogłoszeń o pracę....31
4.2 Rozmowa kwalifikacyjna....32
4.3 List intencyjny, przedwstępna umowa o pracę....33
4.4 Ochrona danych pracownika....34
5. Umowa o pracę....37
5.1 Nawiązanie umowy o pracę....37
5.2 Rodzaje umów o pracę....41
5.3 Elementy umowy o pracę....45
5.4 Domniemanie stosunku pracy....55
5.5 Obowiązki pracownika....55
5.6 Obowiązki pracodawcy....57
5.7 Regulamin pracy....64
5.8 Dokumentacja pracownicza....65
5.9 Świadectwo pracy....68
6. Urlop wypoczynkowy....75
6.1 Urlop wypoczynkowy w pierwszym kalendarzowym roku zatrudnienia....76
6.2 Wymiar urlopu wypoczynkowego i okresy zaliczane do stażu urlopowego....80
6.3 Urlop wypoczynkowy dla pracownika zatrudnionego w niepełnym wymiarze czasu pracy 86
6.4 Dodatkowy urlop wypoczynkowy dla pracowników niepełnosprawnych i kombatantów 88
6.5 Zasady udzielania urlopu wypoczynkowego....90
6.6 Prawo do kolejnego urlopu w przypadku zmiany pracodawcy – urlop proporcjonalny 94
6.7 Urlop proporcjonalny po okresie niewykonywania pracy....96
6.8 Urlop uzupełniający 100
6.9 Planowanie i wykorzystywanie urlopów, urlop w okresie wypowiedzenia umowy o pracę 100
6.10 Przesunięcie terminu urlopu i odwołanie z urlopu....103
6.11 Urlop na żądanie....106
6.12 Urlop zaległy i wykroczenia przeciwko prawom urlopowym pracownika 108
6.13 Ekwiwalent za urlop 109
6.14 Ustalanie wynagrodzenia za urlop oraz ekwiwalentu....110
7. Czas pracy....121
7.1 Okresy zaliczane i niezaliczane do czasu pracy....121
7.2 Definicje....125
7.3 Normy i wymiar czasu pracy....129
7.4 Maksymalny czas pracy i limity pracy w godzinach nadliczbowych 135
7.5 Dobowy i tygodniowy odpoczynek oraz przerwy w pracy....136
7.6 Systemy i rozkłady czasu pracy 140

7.7 Obniżenie norm czasu pracy i wprowadzanie dodatkowych przerw wliczanych do czasu pracy....152
7.8 Ewidencjonowanie czasu pracy....153
7.9 Praca w godzinach nadliczbowych....155
7.10 Wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych....159
7.11 Wynagrodzenie normalne i dodatek za pracę w godzinach nadliczbowych....164
7.12 Praca w niedziele i święta....169
7.13 Udzielanie czasu wolnego za pracę w godzinach nadliczbowych....172
7.14 Praca w godzinach nadliczbowych kadry zarządzającej....175
7.15 Praca w porze nocnej....177
7.16 Dyżur....180
8. Ochrona pracowników związana z rodzicielstwem....183
8.1 Zakaz zatrudniania kobiet przy pracach uciążliwych i szkodliwych dla zdrowia....183
8.2 Ochrona zatrudnienia kobiet w ciąży....184
8.3 Uprawnienia pracowników związane z rodzicielstwem....188
9. Zatrudnianie pracowników młodocianych....207
10. Ochrona i zatrudnianie pracowników niepełnosprawnych....215
10.1 Zatrudnianie pracowników niepełnosprawnych....216
10.2 Czas pracy pracowników niepełnosprawnych....217
10.3 Dodatkowy urlop i zwolnienie od pracy pracowników niepełnosprawnych....219
10.4 Obowiązek dokonywania miesięcznych wpłat na PFRON....221
10.5 Korzyści wynikające z zatrudniania osób niepełnosprawnych....224
11. Rozwiązywanie umowy o pracę....233
11.1 Porozumienie stron....233
11.2 Rozwiązywanie umów o pracę za wypowiedzeniem....236
11.2.1 Rozwiązywanie umowy na okres próbny....237
11.2.2 Rozwiązywanie umowy na czas określony....238
11.2.3 Rozwiązywanie umowy na zastępstwo....239
11.2.4 Rozwiązanie umowy na czas nieokreślony....240
11.3 Modyfikacja treści umowy o pracę....254
11.4 Uprawnienia pracownika w razie nieuzasadnionego lub niezgodnego z prawem wypowiedzenia umowy o pracę przez pracodawcę....255
11.5 Rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia....258
11.6 Rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia z przyczyn niezawinionych przez pracownika....263
11.7 Rozwiązanie umowy bez wypowiedzenia przez pracownika....264
11.8 Uprawnienia pracownika w razie niezgodnego z prawem rozwiązania przez pracodawcę umowy o pracę bez wypowiedzenia....265
11.9 Wygaśnięcie umowy o pracę....266
12. Umowy cywilnoprawne....267
12.1 Umowy cywilnoprawne a umowa o pracę....267
12.2 Umowa zlecenia....272
12.3 Umowa o dzieło....275
12.4 Umowa agencyjna....277
12.5 Samozatrudnienie i kontrakt menedżerski....277
12.6 Inne umowy o świadczenie usług....278
13. Ustalanie wynagrodzenia za pracę i innych świadczeń związanych z pracą....279
13.1 Regulamin Wynagradzania....279
13.2 Minimalne wynagrodzenie za pracę....289
13.3 Termin, tryb i dokumentowanie wypłaty wynagrodzenia....291
13.4 Konsekwencje niewypłacania wynagrodzenia przez pracodawcę....292

13.5 Pasek płacowy czy raport ZUS RMUA?....292
13.6 Okres przechowywania dokumentacji płacowej i innej....294
13.7 Składniki obligatoryjne i fakultatywne wynagrodzenia....294
13.8 Wynagrodzenie za czas choroby....296
13.9 Zasiłek chorobowy....299
13.10 Zasiłek macierzyński....303
13.11 Zasiłek opiekuńczy....305
13.12 Świadczenie rehabilitacyjne....306
13.13 Wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych, dodatek za pracę w godzinach nadliczbowych....307
13.14 Wynagrodzenie za pracę w porze nocnej....307
13.15 Dodatek za dyżur....308
13.16 Wynagrodzenie za czas przestoju....309
13.17 Wynagrodzenie za pracę wykonaną wadliwie....310
13.18 Wynagrodzenie za urlop....310
13.19 Odprawy....311
13.19.1 Odprawa rentowa lub emerytalna....311
13.19.2 Odprawa pośmiertna....312
13.19.3 Odprawa z tytułu rozwiązania stosunku o pracę z przyczyn leżących po stronie zakładu pracy....313
13.20 Potrącenia z wynagrodzenia....314
13.20.1 Potrącenia obligatoryjne....315
13.20.2 Maksymalna wysokość potrąceń....315
13.20.3 Kwoty wolne od potrąceń....316
13.20.4 Potrącenia fakultatywne....317
13.20.5 Potrącenia z zasiłków....318
13.20.6 Potrącenia z ZFŚS....319
13.20.7 Potrącenia z umów cywilnoprawnych....319
13.21 Technika naliczania wynagrodzenia pracownika....319
13.22 Należności z tytułu podróży służbowej....326
14. Odpowiedzialność materialna pracowników za szkodę wyrządzoną pracodawcy....333
14.1 Przesłanki pracowniczej odpowiedzialności materialnej....333
14.2 Zakres odpowiedzialności materialnej w przypadku winy nieumyślnej....338
14.3 Przyczynienie się pracodawcy lub innej osoby do powstania szkody....340
14.4 Wyrządzenie szkody przez kilku pracowników....341
14.5 Odpowiedzialność materialna w przypadku winy umyślnej....342
14.6 Wyrządzenie szkody osobie trzeciej....343
14.7 Przedawnienie roszczeń odszkodowawczych....344
15. Odpowiedzialność porządkowa pracowników....347
15.1 Forma i terminy obowiązujące przy stosowaniu kar porządkowych....349
15.2 Sprzeciw wobec zastosowanej kary....351
15.3 Odwołanie do sądu pracy i uznanie kary za niebyłą....352
16. Ubezpieczenia społeczne i zdrowotne....353
16.1 Ubezpieczenia społeczne....353
16.2 Zasady podlegania ubezpieczeniom społecznym pracownika....353
16.3 Zasady podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu pracownika....358
16.4 Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych....360
16.5 Zasady podlegania ubezpieczeniom społecznym zleceniobiorcy....366
16.6 Zasady podlegania ubezpieczeniom społecznym wykonawcy umowy o dzieło....370
16.7 Świadczenia na rzecz osób wykonujących pracę na podstawie umowy cywilnoprawnej - przychody zwolnione od składek ZUS....370

16.8 Umowa zlecenia z osobą niebędącą pracownikiem zleceniodawcy, nieposiadającą innych tytułów do objęcia ubezpieczeniami....371
16.9 Zbiegi tytułów do ubezpieczeń....372
16.9.1 Umowa zlecenia i umowa o pracę u jednego pracodawcy....373
16.9.2 Umowa zlecenia z innym podmiotem niż własny pracodawca....375
16.9.3 Kilka umów zlecenia....377
16.10 Umowa o dzieło zawarta z własnym pracownikiem....378
16.11 Umowa zlecenia/o dzieło zawarta ze studentem nie będącym pracownikiem zleceniodawcy....380
16.12 Umowa zlecenie i przebywanie na urlopie wychowawczym....383
16.13 Umowa zlecenia i przebywanie na urlopie macierzyńskim....383
16.14 Druki przesyłane do ZUS za ubezpieczonych....384
17. Opodatkowanie umów o pracę i umów cywilnoprawnych....389
17.1 Opodatkowanie umów o pracę....389
17.2 Opodatkowanie umów cywilnoprawnych....391
17.2.1 Opodatkowanie na zasadach ogólnych....391
17.2.2 Opodatkowanie umów cywilnoprawnych ryczałtowo....391
17.3 Autorskie koszty uzyskania przychodu – 50%....393
18. Wynagrodzenie z tytułu zatrudnienia w ramach umowy o praktykę absolwencką....395
19. Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych....399
19.1 Świadczenie urlopowe....413